

Prof. AWF dr hab. Joanna Karolkiewicz

Poznań 10.01.2024 r.

Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu

Katedra Dietetyki

Zakład Żywności i Żywienia

Ul. Królowej Jadwigi 27/39

61-680 Poznań

karolkiewicz@awf.poznan.pl

Recenzja

w postępowaniu habilitacyjnym Pani Doktor nauk o kulturze fizycznej Joanny Cieślińskiej-Świder, ubiegającej się o stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauk o kulturze fizycznej.

Ocenę przygotowano w odpowiedzi na pismo z dnia 1. grudnia 2023 r. przesłane przez Prorektora ds. nauki, prof. AWF dr hab. Bogdana Bacika. Przedstawiony do oceny komplet dokumentów odpowiada ustawowym wymogom postępowania o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego, a ocenę całościowego dorobku Kandydatki dokonano w oparciu o ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dz.U.2023 poz. 742 z późn. zm.).

1. Sylwetka naukowa habilitantki

Pani dr Joanna Cieślińska-Świder jest absolwentką kierunku Fizjoterapia, Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach. W latach 2000-2004 Kandydatka kontynuowała swoją naukę na studiach doktorskich, czego efektem końcowym było uzyskanie przez Panią Joannę Cieślińską-Świder stopnia naukowego dr n. o kf. Tematem rozprawy doktorskiej Kandydatki była *Stabilność pionowej postawy ciała otyłych kobiet przed i po trzymiesięcznej kuracji odchudzającej*. Praca została wykonana na Wydziale Wychowania Fizycznego Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach pod kierunkiem dr hab. Janusza Błaszczyka. Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora, do chwili obecnej, Kandydatka zatrudniona jest na Wydziale Fizjoterapii, AWF Katowice. Od 2020 roku Kandydatka pełni funkcję kierownika Zakładu Fizjoterapii w Ortopedii i Reumatologii na Wydziale Fizjoterapii AWF Katowice. Ponadto Pani Joanna Cieślińska-Świder jest członkiem zespołu badawczego Instytutu Fizjoterapii i Nauk o Zdrowiu AWF Katowice.

2. Ocena osiągnięcia naukowego będącego podstawą postępowania habilitacyjnego

Habilitantka zgodnie z wymaganiami Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dz.U.2023 poz. 742 z późn. zm.), jako osiągnięcie naukowe przedstawiła monotematyczny cykl pięciu publikacji naukowych, w tym 4 prac głównych oraz pracy 5. stanowiącej uzupełnienie cyklu (H.1–H.5) pt. *Wpływ otyłości na stabilność posturalną kobiet*, który został omówiony w załączonym Autoreferacie. Publikacje stanowiące osiągnięcie naukowe Habilitantki powstały przy współpracy z innymi Autorami, przy czym, jak wynika z oświadczeń Współautorów oraz Pani Doktor, udział Kandydatki w czterech publikacjach był znaczący, co świadczy o wiodącym wkładzie Habilitantki w powstanie artykułów wchodzących w skład cyklu. Należy również podkreślić, że w trzech publikacjach włączonych do cyklu pierwszym autorem oraz autorem korespondującym była Pani dr Joanna Cieślińska-Świder. Cykl pięciu publikacji obejmuje prace, które zostały opublikowane w latach 2009–2022, w recenzowanych czasopismach naukowych, znajdujących się w bazie *Journal Citation Report (JCR)*, co przełożyło się na sumaryczny współczynnik oddziaływania IF

prezentowanego osiągnięcia naukowego równy: 15,505, według punktacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW)/ Ministerstwa Edukacji i Nauki (MEiN) suma punktów wynosi: 347. Habilitantka przedstawiła wymagane ustawowo oświadczenia współautorów w zakresie udziału w badaniach i przygotowaniu artykułu, opisała także udział własny w publikacjach zgłoszonych do osiągnięcia naukowego świadczący o wiodącej roli Habilitantki w planowaniu badań, pracach badawczych, interpretacji otrzymanych wyników, dyskusji i korespondencji. Prace wchodzące w skład osiągnięcia naukowego dr Joanny Cieślińskiej-Świder dotyczą interakcji stabilności posturalnej i kontroli motorycznej w zależności od masy ciała. Podjęta przez Kandydatkę tematyka prac badawczych jest bardzo aktualna i potrzebna w świetle rozwoju powikłań choroby, jaką jest otyłość. Wiedza o stabilności posturalnej osób z nadwagą i otyłością, oprócz aspektu podstawowej wiedzy w tej tematyce, posiada potencjalne znaczenie w projektowaniu nowych form badań i terapii stosowanych w otyłości. Zebrane w cyklu prace przedstawiają wyniki kompleksowych badań, których celem było zbadanie wpływu masy ciała na stabilność posturalną kobiet oraz wykazanie przyczyn rozbieżności uzyskanych wyników badań przez Habilitantkę w stosunku do wyników uzyskanych przez inne zespoły badawcze. Habilitantka w cyklu publikacji należących do swojego osiągnięcia naukowego zwróciła szczególną uwagę na kobiety z otyłością, u których nadmierna masa tłuszczowa, lokalizacja tkanki tłuszczowej oraz wiek wpływają istotnie na kontrolę stabilności posturalnej. Kandydatka dostrzegła również istotny czynnik warunkujący poprawność dokonywanego pomiaru stabilności posturalnej u osób z otyłością, ze względu, na wskazane przez Panią Doktor, zmiany adaptacyjne występujące u osób otyłych - związane ze zwiększeniem ich pola podstawy w celu kontroli stabilności. Ponadto, przeprowadzone badania przez Kandydatkę pozwoliły poszerzyć wiedzę w zakresie wpływu redukcji masy ciała kobiet z otyłością na kontrolę posturalną zarówno w warunkach statycznych, jak i dynamicznych, co poszerzyło możliwości oceny kontroli posturalnej w badanej grupie. Warto, również podkreślić, że grupą docelową w zaplanowanych badaniach przez Habilitantkę była grupa kobiet z otyłością, która jest stosunkowo słabo przebadaną grupą w zakresie niestabilności posturalnej, w stosunku do innych grup badawczych. Kandydatka stosując modyfikację dotychczas stosowanej procedury badawczej oraz nowe techniki opracowywania danych pomiarowych (filtrowanie danych za pomocą zaawansowanych kryteriów, pozwalających tworzyć i porównywać wartości uzyskane z platformy do porównania wartości pochodzących z innych badań), uzyskała wyniki badań, które omówiła w publikacjach H1-H5.

W publikacji H.1. Habilitantka dokonała oceny wybranych cech kołysania posturalnego (COP) oraz przedniej granicy stabilności w grupie kobiet z otyłością, co umożliwiło Pani Doktor określenie wpływu masy ciała na stabilność posturalną podczas stania oraz przednią granicę stabilności kobiet z BMI >30. Wyniki badań opisane przez kandydatkę w publikacji H.2. dotyczyły wpływu lokalizacji tkanki tłuszczowej na kontrolę posturalną kobiet w wieku poniżej 45 lat, z BMI >30. W konkluzji Kandydatka postulowała, że otyłość typu androidalnego może prowadzić do niestabilności postawy. W publikacjach H.3-H.4. Habilitantka podjęła się próby oceny wpływu redukcji masy ciała na statyczną stabilność posturalną i funkcjonalną u kobiet otyłych w wieku do 45 lat. W podsumowaniu Pani Doktor stwierdziła, że odpowiednio dobrane programy redukujące masę ciała, zawierające dietę redukcyjną i program treningowy, istotnie rzutują na poprawę mobilności i kontroli postawy po redukcji masy ciała, co z kolei wiąże się ze zwiększoną mobilnością tych osób. W publikacji uzupełniającej cykl (publikacja H.5) Habilitantka dokonała porównania statycznej stabilności posturalnej u kobiet między wczesną ciążą, zaawansowaną ciążą oraz w 2 i 6 miesiącu po porodzie, w celu wykazania potencjalnych przyczyn zarejestrowanych różnic oraz zmian miar kołysania przedniobocznego u kobiet otyłych w porównaniu z kobietami z należną masą ciała oraz po redukcji masy ciała. Kandydatka konkluduje, że zmiany szerokości podparcia są naturalną adaptacją podczas utrzymywania postawy stojącej do zwiększającej się masy ciała zarówno podczas trwania ciąży u kobiet, jak i wzrostu masy ciała u kobiet z otyłością.

Zaplanowane przez Habilitantkę badania zostały dobrze przeprowadzone i zinterpretowane, co znalazło odzwierciedlenie w cyklu 5 spójnych tematycznie artykułów stanowiących osiągnięcie naukowe Kandydatki. Zrealizowane prace pozwoliły na wysunięcie kilku wniosków, które stanowią wkład Kandydatki w rozwój wiedzy w zakresie wpływu rozwijającej się otyłości na stabilność posturalną kobiet. Chciałabym jednak zaznaczyć, że sam Autoreferat opisujący osiągnięcia naukowe Habilitantki obarczony jest wieloma błędami natury stylistycznej, gramatycznej, językowej. Według mojej opinii jest mało przemyślany, chaotyczny, mało czytelny. Pomimo jednak wspomnianych trudności w czytaniu Autoreferatu, publikacje wchodzące w skład cyklu, zawierają wyniki o wartości poznawczej oraz potencjale aplikacyjnym i wnoszą nową wiedzę i wartości w dziedzinie badań medycznych i nauk o zdrowiu.

Podsumowując, moja ogólna ocena merytoryczna osiągnięcia naukowego jest pozytywna i uważam, że przedstawiony cykl spójnych tematycznie prac, dr Joanny

Cieślińskiej-Świder spełnia wymogi stawiane kandydatom ubiegającym się o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauk o kulturze fizycznej.

3. Ocena aktywności naukowej

Całkowity dorobek naukowy Pani dr Joanny Cieślińskiej-Świder obejmuje 42. oryginalne prace twórcze niewchodzące w skład osiągnięcia naukowego, 5 oryginalnych prac twórczych wchodzących w skład osiągnięcia naukowego, 7 rozdziałów w podręczniku dla studentów *Fizjoterapia w wybranych chorobach narządów wewnętrznych: podręcznik dla studentów* /pod red. Kucio C. i Nowaka Z. Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach. Katowice: Wydaw. AWF, 2015 oraz 10 streszczeń na konferencjach zagranicznych i krajowych. Sumaryczny Impact Factor Kandydatki wynosi 40,4. Łączna liczba cytowań (bez autocytowań) publikacji według bazy *Web of Science* wynosi 198. Indeks Hirscha według bazy *Scopus i Web of Science* wynosi 6. Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk o kulturze fizycznej Pani Joanna Cieślińska-Świder poszerzyła swoją wiedzę i umiejętności, poprzez systematycznie angażowanie się w projekty badawcze ukierunkowane na rozwiązywanie problemów naukowych w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, związanych z tematyką: *Charakterystyka kinematyczna chodu kobiet z nadmierną masą ciała; Zmiany antropometryczne oraz stabilometryczne w przebiegu ciąży u kobiet; Posturografia jako narzędzie diagnostyczne w różnych schorzeniach; Determinanty aktywności fizycznej w różnych środowiskach i etapach życia człowieka*. Habilitantka brała czynny udział w licznych badaniach, w tym: w latach 2006-2008 w Badaniach Statutowych AWF Katowice, pt. *Charakterystyka posturograficzna osób otyłych*, pod kierownictwem prof. dr hab. Andrzeja Markiewicza, w latach 2016-2018, w Badaniach Statutowych AWF Katowice pt. *Charakterystyka posturograficzna osób ze zwiększoną masą ciała*, w których była kierownikiem projektu oraz wykonawcą oraz w latach 2018-2020 w badaniach Instytutu Fizjoterapii i Nauk o Zdrowiu AWF Katowice, pt. *Charakterystyka posturograficzna osób ze zwiększoną masą* (kontynuacja wcześniejszego projektu), w których była kierownikiem projektu oraz wykonawcą. Ponadto uczestniczyła w Europejskim projekcie COST DE-PASS (Grant UE CA19101) *Determinants of Physical Activities in Settings*, kierownicy projektu dr Ciaran Mac Donncha (Uniwersytet w Limerick Irlandia), prof. Laura Capranica (Uniwersytet w

Rzymie Włochy). Habilitantka jest członkiem dwóch grup roboczych, w których odpowiedzialna jest za przegląd i analizę publikacji naukowych badających determinanty aktywności fizycznej w różnych środowiskach i grupach wiekowych. Pani Doktor była również członkiem zespołu w Projekcie badawczym RIDAGE, realizowanym w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą *Regionalna Inicjatywa Doskonałości na lata 2019-2022* (nr projektu 019/RID/2018/19). Projekt wykonywany był pod kierunkiem prof. dr hab. Andrzeja Małeckiego. Kandydatka uczestniczyła w Unijnym projekcie konkursowym dotyczącym profilaktyki nadwagi i otyłości wśród dzieci przedszkolnych - *Cegiełki zdrowia*, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (nr projektu WND-RPSL.09.02.06-24-054H/19, realizacja 2020-2023), w projekcie badawczym pt. *Multimodalna platforma monitorowania bólu w fizjoterapii*, realizacja 2019-2023), pod kierunkiem prof. dr hab. inż. Ewa Piętka (Politechnika Śląska) oraz w projekcie *WPN3/2/PainMonit/2018* zajmującym się badaniami klinicznymi z wykorzystaniem aplikacji *Pain Monit* u chorych z bólem przewlekłym w reumatologii. W trakcie realizacji zadań badawczych Kandydatka podjęła współpracę naukową z innymi ośrodkami naukowymi w kraju i zagranicą m.in. z Katedrą Patofizjologii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, Zakładem Promocji Zdrowia i Leczenia Otyłości Katedry Patofizjologii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, Katedrą Fizjoterapii Wydziału Nauk o Zdrowiu ŚUM w Katowicach, Polską Akademią Nauk, Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego (Zakład Neurofizjologii), Akademią Medyczną w Gdańsku, Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej, Katedra i Zakład Bromatologii, Instytutem Informatyki, Wydział Automatyki, Elektroniki i Informatyki, Politechnika Śląska w Gliwicach, Akademią Górnośląska w Katowicach, Wydział Medyczny, kierunek Fizjoterapia, Katedrą Informatyki Medycznej i Sztucznej Inteligencji, Wydział Inżynierii Biomedycznej, Politechnika Śląska w Gliwicach oraz Uniwersytetem w Limerick (Irlandia). Kandydatka odbyła również staże naukowe w: Politechnice Śląskiej w Gliwicach (01.05-30.09.2023), pod opieką prof. dr hab. inż. Ewy Piętka oraz dwa roczne staże (2006 i 2009) naukowe w Katedrze Patofizjologii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, pod kierunkiem prof. dr hab. Barbary Zahorskiej-Markiewicz.

Podsumowując aktywność naukową Pani dr Joanny Cieślińskiej-Świder, z uwzględnieniem prac zgłoszonych do osiągnięcia habilitacyjnego i publikacji wynikających ze współpracy z jednostkami krajowymi i zagranicznymi wyrażam pogląd, że dorobek ten jest wystarczający do osiągnięcia samodzielności naukowej Habilitantki.

4. Ocena osiągnięć w działalności dydaktycznej i aktywności organizacyjnej

Pani dr Joanna Cieślińska-Świder prowadzi liczne zajęcia dydaktyczne związane przede wszystkim z kierunkiem Fizjoterapii. Kandydatka aktywnie uczestniczyła w pracach organizacyjnych szczególnie na rzecz rodzimej Uczelni, była Członkiem Rady Wydziału Fizjoterapii AWF Katowice, Senackiej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli, Senackiej Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli oraz w komitetach organizacyjnych konferencji naukowych. Na uwagę zasługuje wysoka aktywność Habilitantki w popularyzowaniu nauki. Habilitantka prowadzi wykłady w poradni specjalistycznej Katedry Patofizjologii Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach: Centrum Chorób Metabolicznych i Leczenia Otyłości "WAGA", prowadzi liczne szkolenia dla pacjentów ośrodka leczenia nadwagi i otyłości „BALANS” w Gliwicach i w niepublicznym ośrodku fizjoterapeutycznym Fizjomed II w Katowicach. Ponadto prowadzi szkolenia zawodowe w AWF Katowice dotyczące Profilaktyki i leczenia urazów we wspinaczkę sportowej i wysokogórskiej. Pani Doktor jest członkiem licznych towarzystw i organizacji naukowych, w tym: Polskiego Towarzystwa Badań nad Otyłością; Polskiego Towarzystwa Leczenia Otyłości; Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii; Polskiego Towarzystwa Rehabilitacji Neurologicznej a także zasiada w radzie naukowej *Journal of Biomedical and Pharmaceutical Sciences*.

Podsumowując osiągnięcia dydaktyczno-organizacyjne oraz popularyzujące naukę, należy stwierdzić, że Pani dr Joanna Cieślińska-Świder z powodzeniem dzieliła aktywność naukową z obowiązkami nauczyciela akademickiego, organizatora i wykonawcy wielu przedsięwzięć mających silne oddziaływanie edukacyjne i promocyjne w zakresie profilaktyki i leczenia urazów.

Podsumowanie końcowe

Prace wchodzące do cyklu pięciu publikacji naukowych stanowiących główne osiągnięcie naukowe Habilitantki mieszczą się w nurcie badań dotyczących wpływu otyłości na niestabilność posturalną kobiet. Oceniając pozytywnie całokształt dokonań Pani dr Joanny Cieślińskiej-Świder, w tym dorobku naukowego, dydaktycznego, oraz w zakresie popularyzacji nauki, współpracy międzynarodowej i krajowej stwierdzam, iż Habilitantka po doktoracie w znaczący sposób zintensyfikowała swoją aktywność naukową oraz poszerzyła swoje umiejętności popularyzacji uzyskanych wyników badań i wdrażania ich w praktyce.

Stosownie do art. 221 ust. 8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dz.U.2023 poz. 742 z późn. zm.), stwierdzam, że osiągnięcie naukowe dr Joanny Cieślińskiej-Świder, przedłożone w formie dokumentacji wniosku habilitacyjnego, odpowiada stawianym wymaganiom.


Joanna Karolkiewicz